

Jaarbericht 2020

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Landschapsbeheer Drenthe

Samen met vele enthousiaste vrijwilligers zet Landschapsbeheer Drenthe zich in voor de cultuurhistorie en de leefomgeving van (bedreigde) plant- en diersoorten op particuliere erven en terreinen in onze mooie provincie. Helaas verliep het jaar 2020 door het coronavirus en de bijbehorende gevolgen anders dan gepland. Fysieke bijeenkomsten werden afgelast, cursussen gingen niet door en vrijwilligers mochten maar met een beperkt aantal het veld in. Toch gaat 2020 wel de boeken in als een succesvol jaar. De vele vrijwilligers, die zich in aangepaste vorm bleven inzetten, waardeerden nu nog meer dat deze activiteiten in de buitenlucht wel door konden gaan. Het werken in de natuur droeg bij aan de natuur én hun eigen gezondheid en welbevinden.

Organisatie

2020 was de start van een nieuwe organisatie-structuur binnen Landschapsbeheer. In het laatste half jaar stapte de organisatie over op een nieuwe aanpak: de afdelingen noordoost en zuidwest werden samengevoegd. Hieruit zijn de teams Streekbeheer, Projecten en Organisatie en Ondersteuning ontstaan. Iedereen binnen de organisatie kreeg een nieuwe functie en er zijn twee nieuwe medewerkers aangenomen. De komende jaren wordt de nieuwe structuur verder uitgewerkt, geëvalueerd en verbeterd.

Bert Dijkstra:

'Op basis van de voorbereiding van een aantal interessante grote projecten in het coronajaar kan Landschapsbeheer Drenthe de komende jaren flink in het landschap aan de slag.'

Sibert Hoekstra:

'In 2020 zijn we gegroeid als team en met een nieuw elan in 2021 officieel gestart met de nieuwe werkwijze.'

Ondanks alles ging het werk buiten door,
uiteraard met inachtneming van de maatregelen.
Een greep uit onze projecten:

Recordaantallen

Er is in 2020 een recordaantal bomen en struiken geplant in Drenthe. Meer dan 20.000 stuks bosplantsoen zijn (en worden) in de hele provincie aangeplant in het landschap, op erven en bij bewonersinitiatieven. Ook controleerde onze Bomenwacht in 2020 een recordaantal bomen op veiligheid: maar liefst 1825 bomen zijn gecheckt. Er zijn 688 monumentale bomen en 107 gemeentelijke waardevolle bomen gesnoeid. 80 bomen met grotere gebreken zijn nader onderzocht. Ook zijn er 19 bomen toegevoegd aan de lijst van monumentale bomen in Drenthe.

Boerenervenprojecten

Landschapsbeheer Drenthe ondersteunt bewoners met het herstel en de instandhouding van de authentieke stijl van boerenerven. In 2020 is het Boerenervenproject Zeijen in samenwerking met de Boermarkte Zeijen gestart, waarvoor we twaalf agrariërs hebben bezocht en inrichtingsplannen hebben opgesteld. De eerste vier plannen zijn inmiddels uitgevoerd. Ook is de eerste fase van het Boerenervenproject Zeegse afgerond. Hier deden veertien erfeigenaren aan mee. Ze hebben zelf een groot deel van het werk uitgevoerd met ondersteuning van een groenbedrijf. Coniferen en andere naaldbomen zijn geroid en vervangen door streekeigen plantmateriaal en landschapselementen. Daarnaast zijn veel nestkasten geplaatst en zijn bloemrijke randen ingezaaid. In totaal hebben via dit project veertien erfeigenaren meer biodiversiteit gecreëerd op hun (boeren)erven en in het omliggende landschap.

Groei

Het netwerk van bewoners- en vrijwilligersgroepen, scholen en zorgboerderijen is dit jaar vrijwel stabiel gebleven. De groepen en grondeigenaren hebben wel een recordaantal aanvragen ingediend voor plantgoed, zaaigoed en nestkasten. Met name bevordering van de biodiversiteit en beheersing van de eikenprocessierups waren hiervoor de aanleiding. Ook werden er door het netwerk steeds meer activiteiten ontwikkeld gericht op klimaatadaptie. In 2020 is een nieuwe collega zich met de coördinatie van het weidevogels-vrijwilligersnetwerk bezig gaan houden. De focus lag hierbij vooral op kennismaking. Veel van het veldwerk kon onverminderd doorgaan.

Introductie wilde narcis

Landschapsbeheer Drenthe en de WMD hebben de bedreigde wilde narcis met succes geïntroduceerd in waterwingebied Ruinerwold, in het kader van het project Drentse Paosbloem. Het doel van dit project is het terugbrengen van de wilde narcis in (oorspronkelijke) natuurgebieden en om erfeigenaren bewust te maken van de bijdrage die zij kunnen leveren aan het behoud van de soort. In 2020 werd het project uitgebreid naar Nijeveen, Wapserveen en zijn we in samenwerking met Staatsbosbeheer ook langs de Wapserveense Aa tot herintroductie overgegaan. In juni werd de wilde narcis teruggebracht naar het Kloosterbosje in Schoonebeek.

Vervolg wulpenonderzoek – en bescherming

Grauwe Kiekendief – Kenniscentrum Akkervogels en Landschapsbeheer Drenthe hebben het wulpenonderzoek in 2020 voortgezet om de soort beter te kunnen beschermen. In het broedseizoen werden nesten met rasters beschermd en wulpenkuikens voorzien van een zender om meer te weten te komen over de opbouw van de populatie en de voortplantingssuccessen. Het in een raster zetten van nesten blijkt effectief om het uitkomstsucces te verhogen naar maar liefst 80%. De overleving van de jongen is vervolgens de bottleneck. De komende jaren willen we met onderzoek nog meer inzicht krijgen.

Kathelijn De Maeijer:

'In 2020 waren mensen bijna altijd thuis, dus het inplannen van erfbezoeken was vaak gemakkelijker. Elk nadeel heeft een voordeel.'

Historische Roodbaardtuint in ere hersteld

De beroemde tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard (1782 – 1851) heeft onder andere in Assen meer dan vijftig bijzondere tuinen en parken ontworpen. Zo ook aan de achterzijde van het Wilhelmina Ziekenhuis in Assen. Een deel is nog aanwezig, maar is niet tot nauwelijks zichtbaar. Daarom hebben Landschapsbeheer Drenthe, het WZA en de gemeente Assen de handen ineen geslagen om de tuin in ere te herstellen. In 2020 is een vrijwilligersgroep hiermee gestart.

Stimuleringsregeling en Regeling Agrarisch Landschapsbeheer

Vanaf 2017 kunnen alle inwoners uit de gemeenten Meppel, De Wolden en Westerveld een beroep doen op de Stimuleringsregeling Landschap en Biodiversiteit. In 2020 zijn ruim vijftig nieuwe deelnemers actief met erf- en landschapsinrichting en structureel actief met het reguliere onderhoud. Uit deze groep deelnemers hebben zich in Meppel twee nieuwe bewonersinitiatieven ontwikkeld in het openbare domein. Aan het eind van het jaar stonden nog tientallen geïnteresseerden op de wachtlijst. De Regeling Agrarisch Landschapsbeheer (RAL regeling) is een aparte regeling van Streekbeheer voor structureel onderhoud. Het aantal boeren dat gebruik heeft gemaakt van deze regeling nam toe met vijf agrariërs. In totaal hebben zich meer dan vijftig boeren aangesloten bij een van de collectieve overeenkomsten, die zijn afgesloten met o.a. boermarken en werktuigenverenigingen.

Nederland Zoemt

In het kader van het project 'Nederland Zoemt' zijn in Drenthe in de afgelopen jaren meer dan vijftig wilde bijenplekken gecreëerd door bewoners- en vrijwilligersgroepen. Ook in 2020 hebben we deze vrijwilligers die hierbij betrokken zijn van kennis voorzien, geënthousiasmeerd en geadviseerd. Hiermee hebben we honderden deelnemers bereikt. Daarnaast namen vierhonderd bewoners uit Drenthe deel aan de Nationale Bijentelling.

Mark Hummel:
'Wij ontvangen al twee jaar beplanting van Landschapsbeheer Drenthe en hebben een bloemenmengsel ontvangen. Wij zijn er erg blij mee. De bloemenweide, bomen en hagen ontwikkelen zich mooi.'

(foto omslag)

Opening keverbank

Aan de Boerwijk in Oranjedorp vond op 28 augustus de officiële opening plaats van een keverbank.

Agrariër Willem Drenthen en de Natuurwerkgroep Oranjedorp hebben deze keverbank aangelegd om het leefgebied van patrijzen te verbeteren. Deze goed gecamoufleerde vogelsoort heeft het niet gemakkelijk en kan een helpende hand gebruiken. De aanleg werd ondersteund door de Agrarische Natuur Drenthe en Landschapsbeheer Drenthe.

Vóór de Corona-uitbraak in 2020...

... hebben we nog een aantal cursussen gegeven.

De Snoeicursus Hoogstamfruitboom in februari en maart bijvoorbeeld. Fruitbomen in Drenthe vertegenwoordigen een enorme cultuurhistorische rijkdom. Het onderhoud levert een belangrijke bijdrage aan het duurzaam voortbestaan van boomgaarden.

... kon de Bomenwacht dankzij extreme maatregelen een bijzondere, circa 120 jaar oude Zilveresdoorn aan 't Loeg in Anderen vitaal houden.

De boom was de storm van 9 februari niet ongeschonden doorgekomen. Om de veiligheid voor de omgeving te waarborgen en de boom nog een kans te geven is de kroon volledig ingenomen. Hierdoor kan de boom nog ongeveer twintig jaar behouden blijven.

... vond vrijwillig weidevogelbeschermer Jelmer Bakker uit Meppel het eerste Kievitse.

Op zondag 8 maart om 9.30 uur op een extensief beheerd grasland in Meppel. Jelmer Bakker is sinds 2012 actief bij Vogelwerkgroep Vliegvlug. Met de vondst van het eerste Kievitse was het weidevogelseizoen van 2020 in Drenthe officieel begonnen

... sloten we op vrijdag 13 maart het project Natuurerven Midlaren feestelijk af.

Dorpsbelangen Midlaren, de gemeente Tynaarlo, Landschapsbeheer Drenthe en de bewoners stonden stil bij de activiteiten die zijn uitgevoerd om de erven en het omliggende landschap te (her)inrichten vanuit historisch en ecologisch perspectief. Samen met wethouder René Kraaijenbrink gingen de bewoners aan de slag met de laatste actie: het inzaaien van Drentse bloemenmengsels.

Financiële resultaten

BATEN

Subsidies en bijdrages projecten	€ 2.112.119
Af: directe projectlasten	€ 817.398
Dekkingsbijdrage projecten	€ 1.294.721

LASTEN

Personeel	€ 1078.957
Organisatie	€ 201.693
Kapitaallasten	€ 22.969
Totaal	€ 1303.619

RESULTAAT € -8.898

Samen met vrijwilligers en professionals heeft Landschapsbeheer Drenthe in 2020 onderhouden en beschermd:

3432
nestkasten

120
kilometer
wandelpaden en
fietspaden

155
adviezen voor beplanting
of landschapselement

42
kilometer bermen
en oevers

442
hectare bos

20.728
aangeplante bomen
en struiken

90
inrichting- of
beheerplannen

83
kilometer houtwallen,
singels, lanen en hagen

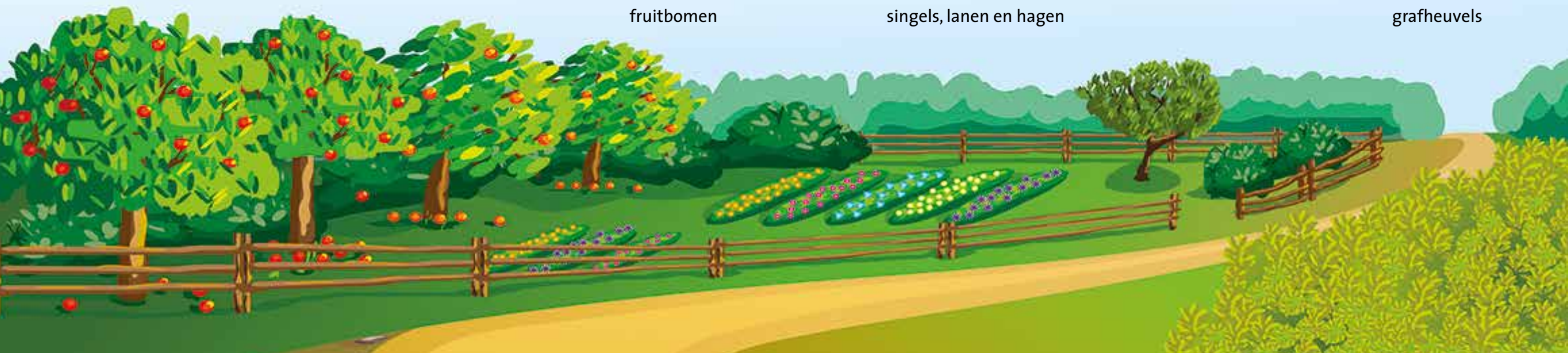

18
schoolpleinen

156
grafheuvels

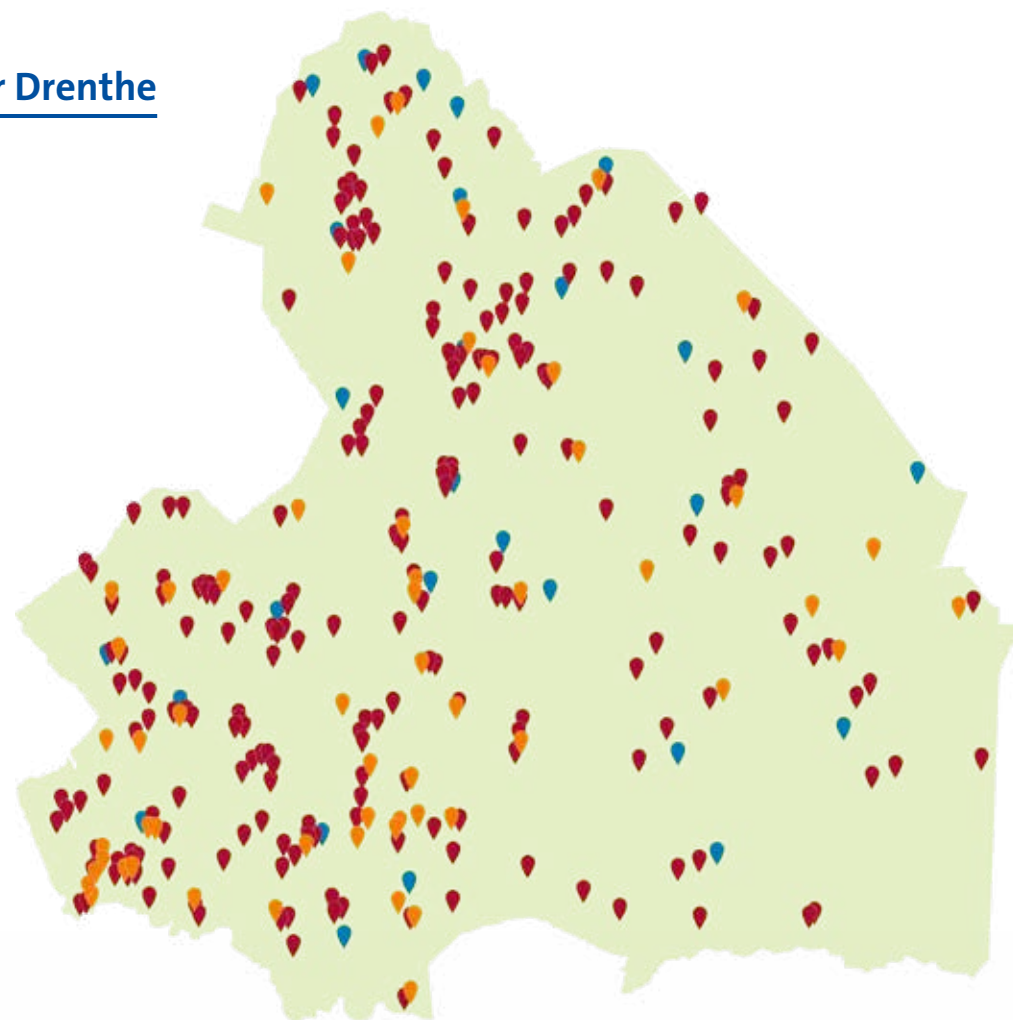
2.189
fruitbomen

Netwerk Streekbeheer Drenthe

- Jeugd en jongeren
- Soortenbeheer (inclusief weidevogelgroepen)
- Landschapsonderhoud

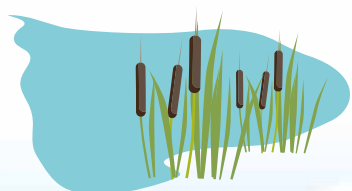

Boerenlandvogels

- 2587 Geregistreerde weidevogelnesten
- 32 Weidevogelgroepen
- Ca 300 Vrijwillige Weidevogelbeschermers

Landschapsbeheer Drenthe

- 28 Cursussen met 483 deelgenomen cursisten
- 1 Evenement met 400 bezoekers
- 1166 Facebookfans
- 864 Twittervolgers
- 359 Volgers LinkedIn
- 15 Digitale nieuwsbrieven
- 8 Bijdragen Kwartaalblad HDL
- Ca 20 Persberichten

65

poelen

ca 700

boeren die beschermende
maatregelen hebben
genomen voor de weidevogels

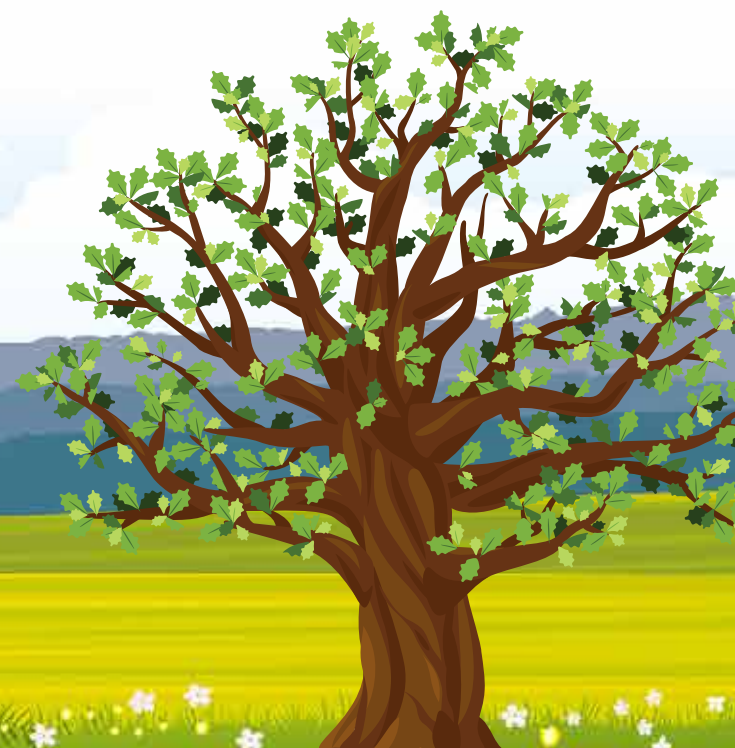

434

hectare natuurterreinen

688

monumentale bomen

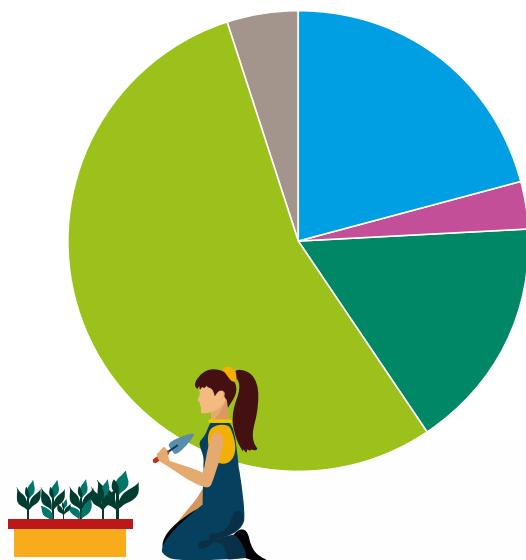

2.587

beschermde
weidevogelnesten

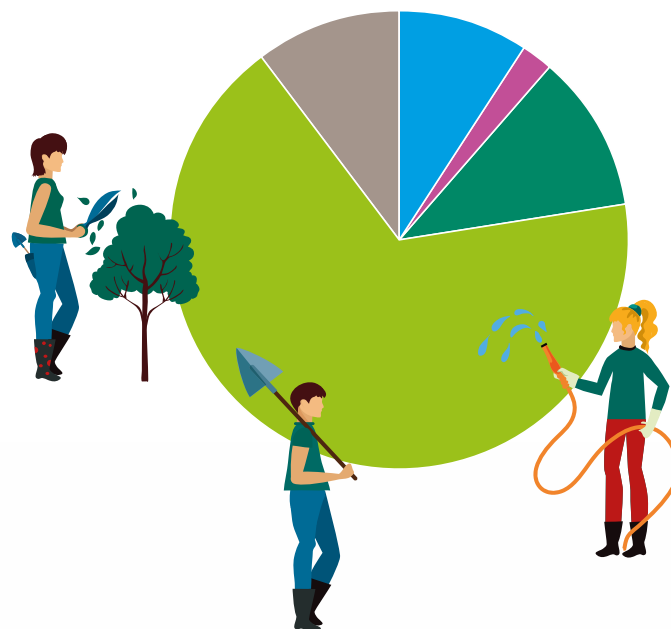
Vrijwilligers

- 765 basisschoolleerlingen
- 118 middelbare scholieren
- 596 vrijwilligers soortenbeheer
- 1980 landschapsonderhoud-vrijwilligers
- 176 overige vrijwilligers

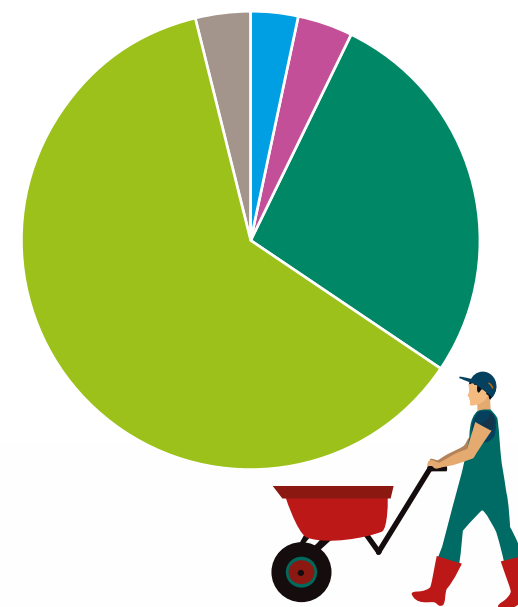
Aantal groepen

- 31 basisschoolleerlingen
- 8 middelbare scholieren
- 37 groepen vrijwilligers soortenbeheer
- 225 groepen landschapsonderhoud-vrijwilligers
- 34 groepen overige vrijwilligers

Aantal gewerkte uren groepen

- 2677 uur basisschoolleerlingen
- 3058 uur middelbare scholieren
- 20990 uur groepen vrijwilligers soortenbeheer
- 47680 uur groepen landschapsonderhoud-vrijwilligers
- 2828 uur overige vrijwilligers

Het werk en de projecten van Landschapsbeheer Drenthe zijn mogelijk gemaakt door de

- Provincie Drenthe
- Nationale Postcode Loterij
- Twaalf Drentse gemeenten
- Het Prins Bernhard Cultuurfonds
- Regio Groningen – Assen

Landschapsbeheer Drenthe bedankt haar financiers voor de fijne samenwerking en hun bijdrage voor het landschap en de natuur in Drenthe en het werk van de stichting.

Landschapsbeheer Drenthe

Kloosterstraat 11

9401 KD Assen

info@lbdrenthe.nl

www.lbdrenthe.nl

www.facebook.com/lbdrenthe

www.twitter.com/lbdrenthe